

PATVIRTINTA
Komisijos 2023 m. kovo 30 d. posėdyje

ŽMONIŲ SU NEGALIA TEISIŲ STEBĖSENOS
KOMISIJOS
PRIE LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIAUS
TARNYBOS
VEIKLOS ATASKAITA UŽ 2022 METUS

Informacija apie Komisiją

Komisijos pagrindinis uždavinys – atlikti Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo stebėseną.

Atlikdama Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo stebėseną, Komisija atlieka šias funkcijas:

- 1) nuolat tikrina, kaip įgyvendinama Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencija;
- 2) Lietuvos Respublikos Seimui, Lietuvos Respublikos Vyriausybei, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, lygių galimybių kontrolieriui bei kitiems fiziniams ir juridiniams asmenims, kitoms organizacijoms ir jų padaliniais teikia rekomendacijas dėl Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo;
- 3) rengia Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo stebėsenos ataskaitas.

Komisiją sudaro 5 nariai (-ės), iš jų 4 yra neįgaliųjų asociacijų atstovai (-ės) ir vienas (-a) Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos atstovas (-ė).

2019 – 2023 m. veikiančios Komisijos nariai (-ės): pirmininkė Kristina Dūdonytė, pirmininkės pavaduotoja Dalia Mikalauskaitė, Vytautas Pivoras, Aidas Gudavičius, Lina Cicėnaitė (Komisijos nare ir jos sekretore tapo 2022 m. balandžio 26 d.).

2022 M. KOMISIJOS PAGRINDINĖS VEIKLOS

Komisijos posėdžiai

2022 m. Komisijoje įvyko 17 darbinių posėdžių. Posėdžiuose nagrinėti ir aptarti 81 klausimai, parengta 21 išvada.

Komisijos organizuoti susitikimai

- Komisija 2022 m. gegužės 16 d. organizavo susitikimą su švietimo atstovais, kuriame buvo aptartos asmenų su negalia teisių užtikrinimo pagal Konvencijos nuostatas problemos, su kuriomis susiduriama sprendžiant jiems būtinų pagalbų suteikimą įtraukaus ugdymo ir mokymosi visą gyvenimą srityse.
- Komisija 2022 m. spalio 7 d. organizavo susitikimą su nevyriausybinių organizacijų (toliau – NVO) atstovais, kurio metu pristatė savo veiklas bei parengtas rekomendacijas po

susitikimų su savivaldybėmis bei teiravosi NVO atstovų, su kokiomis problemomis jie susiduria dirbant dėl asmenų su negalia teisių užtikrinimo. NVO atstovai jomis pasidalino.

Kiti susitikimai / renginiai

- 2022 m. sausio 4 d. dalyvauta susitikime su Lietuvos Respublikos Prezidento patarėjomis Irena Segalovičiene ir Vaida Budzevičiene gerovės užtikrinimo žmonėms su negalia tema.
- 2022 m. sausio 20 d. dalyvauta Europos Komisijos Neįgalųjų platformos 2022 m. darbo programos projekto pristatyme.
- 2022 m. sausio 21 d. dalyvauta susitikime su Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovėmis, kuriame buvo pristatyta nauja Neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo redakcija.
- 2022 m. kovo 16 d. dalyvauta viešojoje konsultacijoje „Žmonių su negalia socialinė integracija: kokios galimos sistemos pertvarkos kryptys?“.
- 2022 m. balandžio 13 d. dalyvauta Lietuvos Respublikos Žmogaus teisių komiteto posėdyje, kuriame vienas iš darbotvarkės klausimų buvo mūsų Komisijos parengtų rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną.
- 2022 m. balandžio 26 d. dalyvauta Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdyje „Dėl darbo kodekso Nr. XII-2603 138 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1093“ ir „Dėl darbo kodekso 138 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1272“.
- 2022 m. gegužės 25 d. dalyvauta Lietuvos Respublikos Seimo Socialinių reikalų ir darbo komiteto posėdyje, kuriame buvo nagrinėjamas klausimas dėl parlamentinės kontrolės asmeninės pagalbos teikimui, apmokėjimui ir finansavimui.
- 2022 m. birželio 13 d. dalyvauta darbo santykių komisijos posėdyje „Dėl Lietuvos Respublikos trišalės tarybos nuomonės pateikimo Lietuvos Respublikos Seimo Socialinių reikalų ir darbo komitetui dėl Lietuvos negalios organizacijų forumo 3, 5, 7 ir 8 bei Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos 2 ir 4 pasiūlymuose siūlomo teisinio reguliavimo Darbo kodekso 1, 2, 25, 26, 30, 36, 40, 44, 46, 51, 52, 55, 56, 57, 59, 72(1), 75, 79, 107, 113, 117, 126, 133, 134, 137, 138, 169, 171 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-1438.“

- 2022 m. birželio 29 d. dalyvauta Neįgaliųjų reikalų tarybos posėdyje pristatant Komisijos rekomendacijas, parengtas po vykdyto tyrimo „Žmonių su negalia ir jų šeimų patirtys pandemijos metu“.
- 2022 m. spalio 20 d. dalyvauta Lietuvos Respublikos Žmogaus teisių komiteto pasitarime dėl įstatymų projektų, susijusių su negalios reforma Lietuvoje (XIVP-2014, XIVP-2015, XIVP-2016, XIVP-2017, XIVP-2018).
- 2022 m. spalio 20 d. Komisijos pirmininkė Socialinės atsakomybės konferencijoje: „Darbuotojas su negalia: (ne)norma“ Vilniaus miesto savivaldybėje skaitė pranešimą tema „Įtrauktis į atvirą darbo rinką - tarptautinis Lietuvos įsipareigojimas“.
- 2022 m. spalio 24 d. dalyvauta Lietuvos Respublikos Seimo Neįgaliųjų teisių komisijos posėdyje dėl įstatymų projektų, susijusių su negalios reforma Lietuvoje (XIVP-2014, XIVP-2015, XIVP-2016, XIVP-2017, XIVP-2018).
- 2022 m. spalio 26 d. dalyvauta Lietuvos Respublikos Žmogaus teisių komiteto posėdyje dėl įstatymų projektų, susijusių su negalios reforma Lietuvoje (XIVP-2014, XIVP-2015, XIVP-2016, XIVP-2017, XIVP-2018).
- 2022 m. lapkričio 15 d. Komisijos pirmininkė dalyvavo radijo stoties „FM99“ laidoje „Neįgaliųjų sistemos reforma Lietuvoje politikų ir Alytaus neįgaliųjų atstovų akimis“.
- 2022 m. lapkričio 16 d. dalyvauta LR Seimo Socialinių reikalų ir darbo komiteto posėdyje dėl įstatymų projektų, susijusių su negalios reforma Lietuvoje (XIVP-2014, XIVP-2015, XIVP-2016, XIVP-2017, XIVP-2018).
- 2022 m. lapkričio 18 d. dalyvauta susitikime su organizacija „Psichikos sveikatos perspektyvos“, kuri vykdo tarptautinį projektą dėl tinkamų sąlygų užtikrinimo asmenims su negalia, gerinant baudžiamojo proceso prieinamumą, skirtą tiek baudžiamosios justicijos specialistams, tiek patiems kaltinamiesiems su negalia, ir klausė Komisijos atstovių patarimų.
- 2022 m. gruodžio 5 d. Komisijos narys Vytautas Pivoras nuotoliniu būdu skaitė pranešimą apie Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją.
- 2022 m. gruodžio 16 d. dalyvauta apskritojo stalo diskusijoje „Ortopedinės avalynės kokybė ir prieinamumas“, kuri vyko Seime.
- 2022 m. gruodžio 21 d. dalyvauta pirmame pretendentų į Europos komiteto prieš kankinimą atstovus atrankos Komisijos posėdyje.

Kiti Komisijos darbai

- 2022 m. vasario mėn. Komisija pakartotinai kreipėsi į įvairias institucijas, kadangi nesulaukė atsakymų į pateiktas rekomendacijas.
- Gegužės mėn. Komisija raštu kreipėsi į Lietuvos Respublikos Seimo socialinių reikalų ir darbo komitetą dėl parlamentinės kontrolės asmeninės pagalbos teikimui, finansavimui, apmokėjimui.
- Birželio mėn. Komisija parengė Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai pateikė pasiūlymus dėl įstatymo projekto reg. Nr. 22-4185.
- Liepos mėn. posėdžio metu patvirtintas Komisijos veiklos planas.
- Rugpjūčio mėn. patvirtintos Komisijos parengtos rekomendacijos po vykusių susitikimų su savivaldybėmis, kurios išsiųstos savivaldybėms bei kitoms institucijoms.
- Komisija spalio mėn. teikė pasiūlymus Lietuvos Respublikos Seimo Žmogaus teisių komitetui dėl Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2014.
- Komisijos narė dalyvavo Teisingumo ministerijos suformuotoje atrankos komisijoje dėl atstovo išrinkimo Europos komitete prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą.
- Lapkričio mėn. rengtas institucijų, gautų per šiuos metus atsakymų į rekomendacijas po vykdyto tyrimo „Žmonių su negalia ir jų šeimų patirtys pandemijos metu“, vertinimas.
- Gruodžio mėn. parengtas raštas dėl ortopedinės avalynės prieinamumo asmenims su negalia, kuris pateiktas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai.
- **Parengtas Komisijos darbo reglamento projektas, kuriame įtvirtintos nuostatos dėl saugios darbo aplinkos Komisijos nariams (-ėms) užtikrinimo. Atnaujintas reglamentas patvirtintas jau 2023 m.**

Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos stebėsenos ataskaita

- 2022 m. antroje pusėje pradėta rengti Komisijos stebėsenos ataskaita dėl Konvencijos nuostatų įgyvendinimo.